

PRESENTACIÓ

La història registra els esdeveniments que se succeeixen en la societat. En el decurs del temps, s'alternen situacions canviants de diversa naturalesa, les quals afecten la convivència de la comunitat. Si els esdeveniments provoquen el trencament de l'equilibri social, la norma legal es fa necessària per a recuperar l'harmonia pacífica. Aquesta norma és l'objecte del dret que té per finalitat aconseguir la tranquil·litat jurídica. Per això, la formació de l'ordenament legal es manifesta a través de la història amb una continuïtat progressiva. Història i dret, doncs, van estretament units, de tal manera que el coneixement històric ha de trobar la ressonància en l'estudi del dret i aquest es du a terme sempre en el context històric que el fa necessari.

La societat catalana s'ha constituït al llarg d'un mil·lenni. Per això és important la història del dret, que durant aquest temps s'ha anat formant recolzat en el costum, les disposicions del sobirà, el suport del dret canònic i del dret romà i la doctrina dels autors, fonts reconegudes expressament en la constitució aprovada a les Corts de Barcelona de 1599. Tanmateix, el seu desenvolupament va ser truncat, al començament del segle XVIII, com a conseqüència de la Guerra de Successió. L'Estat espanyol el va voler supeditar amb esperit centralista, fet que va comportar una constant lluita reivindicativa per part dels juristes catalans durant més de dos segles.

L'estudi d'aquesta evolució requeria, avui, un vehicle que fes possible la transmissió dels resultats de les investigacions que es fan sobre les institucions i els documents que el temps ens han llegat, i les persones que han contribuït a fer-los possible o interpretar-los perquè la seva difusió arribi a tots els qui s'interessen pel resultat de les recerques. Calia una publicació sòlida i solvent, i aquesta és la finalitat que s'ha imposat la *Revista de Dret Històric Català*, el primer número de la qual tenim el goig d'oferir.

Amb una posició històrica que actualment veu l'horitzó dels temps passats com un *continuum*, que prescindeix de la divisió perioditzada per edats, pròpia de la didàctica, la *Revista* abastarà l'estudi de les manifestacions jurídiques referides al nostre país, des de l'antiguitat fins al darrer quart del segle XX, quan Catalunya, amb la democràcia, recobrava la possibilitat de disposar de capacitat legislativa normalitzada gràcies a la restauració del Parlament, i el dret català tornava a adquirir carta de naturalesa. Per això és més necessari el retrobament de les fonts històriques, perquè siguin el fonament de la nova producció legislativa.

En aquestes pàgines es reflectirà l'àmbit d'interès de les diverses branques del dret: el *dret canònic* i el *dret romà*, que foren supletoris i que encara avui formen part de la tradició jurídica catalana; el *dret civil*, que és objecte principal d'aquesta tradició on la història es manifesta, i la *història del dret*, que ofereix una visió global i diacrònica del dret, alhora que facilita fecundes bases metodològiques. Aquestes branques del dret estan representades en el Consell de Redacció de la *Revista* per destacades figures dels departaments corresponents de les universitats catalanes, i la revista és elaborada en estreta col·laboració per professors universitaris i professionals qualificats del dret.

Quant a l'estructura de la *Revista de Dret Històric Català*, com es desprèn del sumari, és dividida en cinc apartats: *Estudis*, dedicada a investigacions profundes sobre temes concrets; *Col·laboracions*, que abastarà estudis més generals i de menor extensió; *Fonts documentals*, referida a la descripció i a l'anàlisi d'arxius, públics o privats, de documentació jurídica; *Recensions*, de llibres o articles sobre temes de l'àmbit català apareguts recentment, i *Ressenyes*, que inclou notícies sobre actes, simposis, congressos i conferències.

La Societat Catalana d'Estudis Jurídics, filial de l'Institut d'Estudis Catalans es complau, doncs, a presentar aquesta *Revista de Dret Històric Català*, amb el convenciment que ofereix un mitjà eficaç per a l'estudi del dret de Catalunya, el contingut del qual s'arrela i progressa en el curs dels segles.

Josep M. Mas i Solench
President de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics